

NOTAT

Prosjekt: Røldal-Suldal – Opprusting og Utvidelse av kraftverk

Skrevet av: Kjetil Flydal og Jonathan E. Colman

Dato: 17.02.2026

Oppklaring knyttet til tilleggsutredning for villrein til konsesjonssøknad for opprusting og utvidelse av RSK

Vi er gjort oppmerksom på at høringsuttalelser har påpekt en metodisk svakhet i vår rapport datert 01.11.2025 med tittel *Tilleggsutredning villrein til Lyse Kraft sin konsesjonssøknad for opprusting og utvidelse av kraftverkene i Røldal-Suldal*. Dette fremgår eksempelvis av høringsuttalelsen fra Statsforvalteren i Agder (02.02.2026), som henviser til følgende utdrag fra vår rapport: «*Risikoen for at barrierer oppstår øker med konsesjonssøkt alternativ, men for store deler av vinteren kan farbar is oppnås gjennom tilpasset kjøring av kraftverket.*», og uttaler: «*Slik vi leser dette forutsettes det at manøvreringsregimet tilpasses for å oppnå farbar is. Dette er i realiteten et avbøtende tiltak og er også omtalt som sådan i rapporten. Å innarbeide forutsetninger om avbøtende tiltak direkte i konsekvensvurderingen er ikke i tråd med etablert KU-metodikk, og gir etter vårt syn et feilaktig grunnlag for videre vurderinger.*»

Vi har i vår utredning lagt til grunn at avbøtende tiltak ikke skal inngå i vurdering av konsekvens, dvs. i tråd med metodeveileder M-1941 fra Miljødirektoratet, og vil derfor gi en oppklaring knyttet til den refererte setningen. Setningen er å finne i kapittel 6.1.5, tredje avsnitt s. 52, og i kapittel 6.1.6 nederst på s. 52. Det er en setning som inngår i oppsummeringen av hvordan konsesjonssøkt alternativ vil kunne påvirke villreinen på Holmavatn, grunnet endring av isforhold. Oppsummeringen bygger på forutgående gjennomgang, s. 50-51 der vi henviser til utdrag fra fagrapporter fra hhv. Norconsult (2024) og Sintef (2025), som vurderer hydrologi og isforhold. Vi kan gjenta deler av de refererte utdragene fra de nevnte rapportene: «*Påvirkningen vil i stor grad avhenge av hvordan kraftverket kjøres, og kjøremønsteret vil igjen i stor grad avhenge av tilsiget til enhver tid og prisen på elektrisk kraft/tilgang på kraft fra andre kilder*» (Norconsult, 2024), «*Med oppgradering av kraftsystemet i RSK og bygging av Kvanndalsfoss pumpekraftverk, vil vannstandsforholdene i Holmavatn endres. Variasjoner i værforhold som temperatur, regn, snø, luftfuktighet og vind vil påvirke isforholdene, og det forventes endringer i disse forholdene som følge av klimaendringer. Sammenlignet med dagens situasjon og et framtidig kraftsystem uten endringer i RSK anleggene, vil oppgradering av kraftsystemet med Kvanndalsfoss pumpekraftverk også kunne gi en langt større mulighet til å påvirke vannstands- og isforholdene i Holmavatn. Det vil for eksempel være mulig å manøvrere systemet for å holde en stabil vannstand som så langt det er mulig kan sikre isdannelsen*» (Sintef, 2025).

Når vi har skrevet at tilpasset kjøring av kraftverket kan gi farbar is, er det viktig at dette leses i sammenheng med den forutgående gjennomgangen av de faglige vurderingene når det gjelder isforhold, som er gjort av eksperter innenfor hydrologi og energisystemer hos Norconsult og Sintef. Selv om kjøring av et pumpekraftverk i utgangspunktet tilpasses tilsig og pris, vil slik tilpassing også kunne gi farbar is. Det er også slik at vår refererte setning gir et frempek til aktuelle avbøtende tiltak som er beskrevet senere i rapporten (og ikke inngår i konsekvensvurderingen tabell 8 og figur 28, s. 54-55), se spesielt tiltaket **Reglement for pumping og tapping** på s. 58. Siden tilpasset kjøring påvirker isforhold, kan dette også utnyttes til å stabilisere isforholdene av hensyn til villreinen. Vi vil anta at dette har skapt oppfatningen blant enkelte høringsinstanser om at de avbøtende tiltakene inngår i konsekvensvurderingen, men dette har ikke vært vår intensjon. I metodedelen av vår rapport er dette også presisert, s. 13, første avsnitt: *«Basert på NVEs krav om tilleggsutredning er det i første rekke forhold knyttet til Votna og Holmavatn der vi gir oppdaterte vurderinger av påvirkning og konsekvens i tilleggsutredningen. Ved vurdering av avbøtende tiltak vil også påvirkning bli vurdert, men det inngår da ikke i selve konsekvensvurderingen (Figur 1) iht. M-1941».*

Kilder:

Norconsult. 2024. RSK opprusting og utvidelse. Konsekvensutredning. Fagrapport hydrologi. Versjon: E06. Dato: 2024-03-08. 117 s.

SINTEF. 2025. Prosjektnotat. Vurdering av isforhold i Holmavatn som øvre magasin i pumpekraftverk. Prosjektnummer: 502004274. Dato: 2025-08-12. 36 s.